

Kmečka trgovina

Obremenitve pri prodaji živine

Vsakomur je znano, da je med cenami živine in ceno mesa velika razlika. Ta razlika nastane v veliki meri iz sledečih vzrokov: 1. nakup živine po mešetarju in mešetarjev zaslužek; 2. pregled živine po uradnem živinozdravniku pred zakolom; 3. stroški prevoza v klavnico; 4. izdatki za klanje v klavnici; 5. pregled zaklane živine po živinozdravniku; 6. prometni davek; 7. klavniške pristojbine; 8. državni davek; 9. občinne in banovinske doklade in 10. zaslužek trgovca z živino in zaslužek mesarja. Tako vidimo, da se živina desetkrat obremeni, preden se meso prodaja. In radi vseh teh obremenitev je prikrajšan kmet pri ceni, kajti kupec in mesar vse te stroške prevajata na živinorejca. Če k temu dodamo še razne spekulacije, ki se vrše pri kupčiji, vidimo, da je kmetov izkupiček za živino po mesecih in letih pridne in marljive reje sramotno nizek. S pametno ureditvijo bi se pa dalo marsikaj izboljšati in tako kmetov izkupiček za živino povišati ne da bi se pri tem podražilo meso. Samo dobro izdelan načrt in odločnost je v tem oziru potrebna. Upajmo, da se bo našel kdo, ki bo pametno uredil tudi to stvar.

Osrednja blagovna zadruga v Mariboru

Naloga blagovnega združenstva je izravnavati cen med kmetijskimi in industrijskimi produkti. Vemo, da so industrijski produkti vedno dražji kot pa kmetijski, in to je v glavnem vzrok vse revščine na kmetih. Na podlagi tega dejstva je tudi banska uprava sklenila ustanoviti večjo Osrednjo blagovno zadrugo s sedežem v Mariboru, katera si je postavila gornje cilje. Ustanovna skupščina zadruga se je vrhila ob navzočnosti zastopnikov banske uprave, javnih funkcionarjev in aglinih zadrugah delavcev dne 9. maja. Za predsednika zadruga je bil izvoljen aglini narodni poslanec Jože Špindler, v upravni odbor pa gospodje: minister Snoj, arhidiacon Franc Tovornik in drugi odlični zadrugni delavci iz kmečkih vrst. Za poslovodjo je imenovan g. Anton Radanovič iz Zreč pri Slov. Konjicah. Upajmo, da bo novo ustanovljena osrednja blagovna zadruga olajšala težko življenje trpečemu kmetu, celotnemu gospodarstvu pa prinesla obilo uspehov in da bi gospodarsko okrepila našega obmejnega kmeta, kar bo tudi v narodnostnem oziru neprecenljivega pomena.

Gospodarske zanimivosti

Konjerejska podružnica se je ustanovila v Petrovčah dne 7. maja za Savinjsko dolino. Podružnica bo delovala za napredek konjereje v Savinjski dolini, ki je v povojnih letih vidno hiral. Za predsednika je bil izvoljen Jelovšek Jože, v odboru pa so Pešec Ivan, Turnšek Leopold, Sitar Janez, Pišek Jože, Pristovšek Vinko, Antloka Karel, Sedminek in Kokolj Martin. Posebno zanimivo je bilo predavanje o zgodovini savinjskega konja, katerega tipi se še najdejo v gornji Savinjski dolini.

12.000 vagonov koruze ima še na prodaj naša država. V zadnjih letih se je izvoz koruze povečal, kar je ugodno vplivalo tudi na ceno, ki se je dvignila od 100 din na približno 105 din 100 kg. Radi dražje koruze so se dvignile tudi cene svinj za 1.50—2 din pri kilogramu. Upanje pa obstoja, da se bo cena svinj na ta račun še dvignila.

Denar nam ponujajo. Da bi zmanjšali vpliv ponudbe denarja od Francije in Anglije nam ponuja Italija 500 milijonov lir, Nemčija pa 200 milijonov mark, seveda ne denarja, ampak nemškega in italijanskega blaga za gori navedeno vrednost.

Kmetijsko ministrstvo je odkupilo na veliki živinski razstavi v Novem Sadu vso živino, ki je ostala brez kupcev. Ta nakup tvori 30% vse razstavljene živine.

Cene goveje živine

Voll. Maribor debeli 4.50 din, poldebili 3.75, plemenski 4.25—5.50 din; Ptuj 4.75, Celje 5 do 5.50 din, Laško 4.50—5.50 din, Ljubljana 4 do 5.50 din, Novo mesto 3—5 din, Kranj 5.25—5.75.

Biki. Maribor 3.25—4 din, Ptuj 3.50—4.50 din. Krave. Maribor klavne 4.60 din, plemenske 4.50 din, molzne 4—5 din, breje 3.50—4.50 din, klobasnice 2—3 din; Ptuj povprečno 3.75 din, Celje 3—4 din, Laško 3.50—4.25 din, Ljubljana 3.50—4 din, Kranj 4—5 din kg žive vage.

Mladi voll povprečno 4—5 din.

Telice. Ptuj 4.75 din, Celje 4.50—5 din, Laško 4.50—4.75 din, Kranj 5—5.50 din. Teleta. Maribor 5—6 din, Celje 5.50—6.50 din, Ljubljana in Kranj 6—7 din kg žive vage.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stari 90 do 125 din komad, 7—9 tednov 125—140 din, 2—4 mesece 200—280 din komad; kg žive teže 6 do 8 din. Ptuj mladi pujski 6—12 tednov 90—160 din komad, kg žive teže 6—6.75 din; v Novem mestu pa par mladih pujskov (odstavljenih) 250—400 din, v Kranju 7—8 tednov stari 180 do 280 din komad.

Pršutarji. Maribor 9.50 din, Ptuj 7—7.50 din, Celje 7—8 din, Laško 7.75 din, Ljubljana 7.50 do 8 din, Kranj 7.25 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Ptuj 8 din, Celje 8—9 din, Laško 9 din, Kranj 8.50 din, Ljubljana 8—9 din, sremski špeharji pa 9—9.50 din kg žive vage.

Les

Na ljubljanski borzi se je prodajal:

Okrogli les (hlodi) nad 30 cm debelosti; smreke 155—195 din, smrekovi brzojavni drogovi 160 do 190 din, trami 180—200 din; bukev 105—135 din, hlodi za furnir od 40 cm debelosti 200—230 din; hrast 205—305 din kub. meter.

Rezan les (deske, plohi ali štuki). Smreka 340 do 370 din; bukev neobrobiljeni 250—290 din, obrobiljeni (žamari) 420—500 din; hrast neobrobiljeni 700—750 din, obrobiljeni 800—900 din; oreh neobrobiljeni 800—900 din, parjeni neobrobiljeni 1000—1100 din; brest neobrobiljeni 480—550 din, javor neobrobiljeni 500—600 din, jesen neobrobiljeni 800—900 din, lipa neobrobiljeni 450—550 din kubični meter.

Parket hrastov 58—68 din, bukov 35—45 din kvadr. meter.

Železniški pragi: dolžina 2.60 m, debelina 14 krat 24 cm, hrastovi 38—40 din, bukov 24 do 27 din komad.

Drva: bukova 11—12 din, hrastova 9—11 din 100 kg.

Ogije: bukov 48—54 din, »canella« 56—60 din 100 kg.

Tržne cene

Meso. Volovsko 8—12 din, kravje 8—10 din, vampi 6 din, pljuča 5 din, jetra 8 din, ledvice

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše
zalo najcenejše

12 din, loj 6 din, teletina 10—12 din, telečje in svinjska pljuča 8 din, svinjska jetra 10 din, svinjska glava 9 din, slanina 15—16 din, suha slanina 18—20 din, svinjska mast 18—19 din, šunka 20 din, prekajeno meso 16—18 din, prekajen jezik 22 din, suhe kranjske klobase 30 din kilogram.

Perutnina. Piščanec 10—12 din, kokoš 23—30 din, raca 20 din, gos 45 din, puran 40—60 din, domači zajec 6—25 din, kozlič 35—70 din.

Mlečni proizvodi. Liter mleka 1.75—2 din, kg kisle smetane 12 din, surovega masla 24—28 din, čajnega masla 30 din, domači sir 10 din, bohinj-ski sir 24—28 din, trapistovski sir 16—23 din, ementalški sir 30 din, jajce 0.60 din.

Sadje. Jabolka 5—10 din, orehi 10 din, luščeni 32 din, suhe češnje 9—12 din, suhe hruške 7 din, češnje 20—24 din kg.

Žito. 1 q pšenice 190 din, rži 190 din, ječmena 190 din, ovs 200 din, prosa 250 din, koruze 135 din, fižola 250—400 din.

Krma. 1 q sladkega sena 65—70 din, polsladkega 60 din, kislega 55 din, slame 40 din, snop škope 1.50 din.

Zelenjava. Solata navadno kot je običaj. Šparglji 16—20 din kg, luščen grah 15 din kg, kumarce 2—10 din komad.

Sejmi

22. maja svinjski: Središče; živinski in kramarski: Poljčane, Rajhenburg, Velenje, Zidani most — 23. maja tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski in kramarski: Martjanci, Sv. Peter pod Sv. gorami; živinski s konji: Maribor — 24. maja svinjski: Celje, Trbovlje — 25. maja živinski in kramarski: Gornja Radgona, Kotlje, Podčetrtek, Vrača, Svetina, Vitanje; tržni dan s svinjami: Turinšče — 26. maja svinjski: Maribor — 27. maja za govedo, ovce, koze in kramarje: Stara gora (občina Podsedra); svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Sosedovi vozniki obračali preko meje in napravili škodo. K. A. Sosed nima pravice pri vožnjah obračati na Vašem svetu; vzlic temu so njegovi vozniki brez prošnje pred kratkim obračali po Vašem svetu ter s tem prizadejali škodo na novo posejanem travišču. — Ako boste v pravdi Vaše trditve dokazali, imate upanje na uspeh. Okolnost, da so vozniki baje morali po Vašem svetu obračati, ker je teren nagnjen, ni važna in mora sosed vzlic temu plačati odškodnino, ako je voznike on najel. V kolikor pišete, da hoče sodišče dati škodo ponovno oceniti, očitno ne bo hotelo napraviti ponovnega ogleda, marveč bo najbrž le temeljem ogleda in dejanskih ugotovitev, katere je napravil od Vas najeti sodni cenilec, zaslislalo o višini škode še drugega cenilca. Za vsak slučaj navajajte Vi, kako je svet izgledal ob navedenih vožnjah in v koliko ste ga naknadno popravili; k temu ponudite dokaze, predvsem cenilca, ki Vam je škodo precenil. — Ako bi sosed vzlic Vaši prepovedi, odnosno brez prošnje obračal po Vašem svetu, ga boste — ako hočete bodoče vožnje zabraniti — pač morali tožiti s tako zvano negativno tožbo na priznanje, da mu zaščitena pravica ne priteče, in na opustitev nadaljnjih voženj. — Ker omenjate, da smatra sosed tisti kos zemljišča, po katerem so vozniki obračali, za občinsko cesto, bi bilo dobro, da ga občina pouči, kako daleč sega občinski svet, odnosno cesta in si bo potem sosed najbrž zlepega dal dopovedati, da ne sme obračati preko pokazane meje.

Vdova želi skrajšan rok za sina, ki pomaga na posestvu. P. Marta. Imate štiri hčerke in sina, Vaš prvi mož je imel tri sinove in tri hčerke, na posestvu pa Vam pomaga le ena hčerka in sin, ki je potrjen za poln rok. — Niste na-

vedili, koliko ste stari, ali so otroci oddeljeni od domačega posestva, odnosno ali so oddeljeni že pet let, koliko neposrednih davkov plačujete. Vsekakor smatramo, da priteče navedenemu sinu pravica do skrajšanega roka; morda boste celo dosegli njegovo oprostitev kot hranilca. Prošnjo naslovite na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja; kolikujete jo z 10 din, priložite kolek za 20 din za rešitev, nadalje rodbinsko polo (dobite jo pri župnijskem uradu kolika prosto), potrdilo občine, da je sin hranilec in da so, odnosno kateri otroci so oddeljeni od doma. Tudi tega potrdila ni treba kolkovati. Otroke iz prvega zakona Vašega moža bi bilo najbolje zamočati, ker itak ne žive na posestvu.

Dolžnica zaščitenega kmeta nagovarja kmetovo upnico, naj zaseže kmetovo terjatev. A. S. Zaščiten kmet ima terjati od svoje dolžnice določen znesek. Ta dolžnica pa nagovarja osebo, kateri ta zaščiteni kmet dolguje nek večji znesek, naj zaseže kmetovo terjatev zoper navedeno dolžnico, tako, da dolžnici ne bi trebalo plačati kmetu, marveč bi plačala (v ugodnejšem roku) kmetovi upnici. Kmetova upnica doslej še ni poslala kmetu nove zadolžnice svoje stare terjatve. — Oblastvo, katero ste navedli, ni pristojno, odnosno opravičeno »zasegati« terjatve. Vaša upnica bi si morala najprej za svojo terjatev zoper Vas izposlovati izvršilni naslov, to je sodbo, sodno poravnavo ali izvršljiv notarski zapis. Šele na podlagi takega izvršilnega naslova bi zamogla Vaša upnica predlagati, naj sodišče zarubi Vašo terjatev zoper Vašo upnico ter to terjatev njej preodkaze v poteg, tako da Vi ne bi bili več upravičeni izterjati svojo terjatev, marveč bi morala Vaša dolžnica plačati namesto Vam kar neposredno Vaši upnici.

Ako ste res zaščiten kmet, mora Vaša upnica najprej doseči zamenjavo stare zadolžnice z novo, nakar šele bi bili Vi dolžni plačati svoj dolg, a znižan na polovico ter v dvanajstih anuitetah, od katerih bi prva zapadla v plačilo šele s prihodnjim prvim novembrom po izvršeni zamenjavi listin. Ako bi bila Vaša upnica pokrenila postopek za zamenjo dolžniških listin že pred 2. marcem 1939, tedaj bi morali Vi plačati vse doslej zapadle anuitete (tri). — Vaša upnica bi mogla zoper Vas nastopiti s tožbo šele v primeru, ako Vi ne bi plačali že zapadle anuitete potem, ko Vam je pisмено dala še naknadni 15 dnevni rok. Potemtakem se Vam ni bati, da bi mogla Vaša upnica v doglednem času zasesti Vašo terjatev zoper Vašo dolžnico in boste torej Vi svojo terjatev lahko v miru izterjali.

Preklje žaljivega pisma. S. A. Neka oseba je pisala drugi pismo, v katerem iznaša neresnice, za Vas žaljive činjenice. Vprašate, ali jo lahko prisilite, da »pismo preklje«. — Neposrednih sredstev, s katerimi bi dosegli, odnosno primorali osebo, ki je napisala pismo žaljive vsebine, da to preklje, nimate. Po kazenskem zakonu lahko zahtevate njeno kaznovanje radi žaljenja časti. Tožbo bi morali vložiti v teku treh mesecev, odkar ste izvedeli, da je napisala, odnosno odposlala žaljivo pismo. Ako jo boste pozvali, naj žaljivo vsebino pisma preklje ter ji zagrozili s kazensko tožbo, ako je ne bi prekljala, bo najbrž raje prekljala žalitev nego se pustila obhoditi. — Sodišče bi le v primeru, ako bi obdolženka priznala neresničnost iznesenih očitkov, zamoglo odrediti objavo preklica, a le po svoji izprevidnosti; obvezano pa ni, to odrediti. — Za postopek je pristojno sodišče, v čigar okolišju je bilo pismo napisano in odposlano, pa tudi sodišče, v čigar okolišju biva prejemnik pisma, odnosno kamor je pismo bilo poslano.

Zaostali preužitki. S. A. Po smrti preužitkarja Vas terjajo preužitkarjevi dediči na dajatev zaostalega preužitka za štiri leta nazaj. — V kolikor so posamezne preužitkarske dajatve zapadle in jih niste izpolnili, so dediči do dajatve upravičenega preužitkarja upravičeni izterjati od Vas zadavne zaostale dajatve. Vsekakor pa ne za več kakor za zadnja tri leta.

Upnik je proti prvotni obljubi napravil dolžniku stroške. I. I. Imeli ste dolg v Posojilnici, katerega ste poravnali na ta način, da Vam je nekdo odstopil svojo vlogo v istem zavodu; navedenemu upniku ste se zavezali vrniti gotovino, pri čemer pa Vam je obljubil, da Vas ne bo preganjal ter da mu boste denar lahko vrnili, kadar boste mogli. Vzlic temu Vas je potom odvetnika tožil na povračilo posojila ter je celo dosegel vknjižbo zastavne pravice za svojo terjatev na Vašem posvetu. Vprašate, ali bi lahko dosegli, da bi moral upnik sam plačati vse nastale stroške, ali pa da bi plačal vsaj polovico. — Morali bi že ob priliki tožbe ugovarjati, da je bilo dogovorjeno, da boste posojilo vrnili, kadar boste mogli. Ker ste to opustili, odnosno je sodba, s katero Vam je bilo naloženo plačilo pravnih stroškov, pravomočna, se ne morete več proti volji upnika, odnosno brez njegovega soglasja rešiti obveze plačati stroške pravde in stroške izvršbe, oziroma vknjižbe zastavne pravice; gre namreč za že razsojeno stvar.

Ukradeno seno — odškodnina. K. M. P. Iz podstrešja hiše, ki jo imate v sosednji občini, Vam je bilo ukradenih okoli 350 kg sena »iz nasejane trave — italijanske ljuške«. Sled je vodila k nekemu bližnjemu posestniku, pri katerem so orožniki našli seno v približni količini, kakor je bilo Vam ukradeno, in Vi pravite, da je to seno identično z Vam ukradenim. Posestnik je sicer zanikal krivdo in zatrjeval, da je dotično seno sam pridelal, pa se je na licu mesta ugotovilo, da njegova trditev ne odgovarja resnici, ker ni mogel dokazati, kje da je imel posejano zadevno travo. Vprašate, kako stališče naj zavzamete v primeru pravde in ali imate pravico zahtevati odškodnino radi tega, ker Vam sedaj živina radi pomanjkanja krme hira. — Hiranje živine morate preprečiti, in sicer je Vaša dolžnost, da si nabavite potrebno krmo drugod. Tat je dolžan povrniti Vam zadavne izdatke, to je primerno kupnino in eventualne prevozne stroške. Le v primeru, da krme ne bi mogli nikjer dobiti — kar se pa nam ne zdi verjetno — bi Vam moral tat plačati primerno odškodnino radi od njega zakriviljenega hiranja živine. — Zaenkrat počakajte izid kazenskega postopanja zoper omenjenega posestnika. K temu postopanju se pridružite kot zasebni udeleženec z zneskom, katerega smatrate po gornjih izjavanjih za primerno odškodnino. Ako bi bil omenjeni posestnik proti pričakovanju oproščen, ali pa, ako bi Vam kazensko sodišče priznalo manjšo odškodnino, ali

Vas pa v celoti z Vašim odškodninskim zahtevkom napotilo na pot civilne pravde, boste morali omenjenega posestnika posebej tožiti pred civilnim sodiščem in v primeru, ako je bil od kazenskega sodišča oproščen krivde, dokazati, da je res on Vam seno ukradel.

Nadomestek za primerno postrežbo in oskrbo. A. S. Glasom prevzemne pogodbe bi moral prevzemnik izročitelju primerno streči in ga oskrbovati. V resnici pa je izročitelju stregla njegova hči in to prostovoljno, brez kakšne prošnje od strani prevzemnika ter tudi brez njegovega dovoljenja. Izročitelj je sam plačal postrežni nagrado. Vprašate, ali so po smrti izročitelja njegovi dediči upravičeni terjati prevzemnika na plačilo nagrade za oskrbovanje. — Prevzemnik bi bil v predmetnem primeru le pod tem pogojem dolžan dedičem izročitelja kaj plačati, ako in v kolikor je s tem, da mu ni bilo treba izročitelja postreči in ga oskrbovati, obogatel, sicer pa ne. Obogatitev pomeni nele povečanje premoženja, ampak tudi prihranitev kakih izdatkov; da je oseba, ki bi morala streči, lahko opravila za prevzemnika kaka dela.

Na prvem mestu vknjiženi upnik in razdelitev največjega ponudka. J. B. Vaša teta je lastnica posestva, katero je bilo prodano na dražbi. Na tem posestvu je na prvem mestu vknjižena zastavna pravica za neko Vašo terjatev, na drugem mestu pa za terjatev odvetnika. Ko se je vršil na sodišču narok za razdelitev največjega ponudka in ste priglasili svojo terjatev, Vam je sodnik baje dejal, da ne gre, da bi Vi dobili vso svojo terjatev izplačano, odvetnik pa, da bi jo izgubil. Rekel je nadalje sodnik, da ako boste zahtevali izplačilo vse svoje terjatev, se bo odvetnik vknjižil na neko drugo posestvo tete, pri katerem je vknjižena fidejkomisarična substitucija v Vaš prid. — Ako je terjatev, v prid katere je vknjižena odvetnikova zastavna pravica, le dolg tete in ni morda tega dolga napravil za-

pustnik, to je dotičnik, po katerem je teta podedovala posestvo kot postavljena dedinja, dočim ste Vi fidejkomisarični substitut, to je nadomestni dedič, tedaj se Vam ni bati, da bi mogel odvetnik na kakršen koli način priti do plačila svoje terjatev iz drugega, Vam namenjenega posestva tetinega. Lahko sicer odvetnik doseže vknjižbo zastavne pravice za svojo terjatev zoper teto na omenjenem posestvu, a ta vknjižba velja le nekvarno substitucijski vez; to se pravi, čim bi teta umrla, pripade posestvo Vam in izgubi zastavna pravica svojo veljavo. Potemtakem Vam ni treba pristati na to, da bi se del najvišjega ponudka nakazal odvetniku, preden se ni Vaša terjatev v celoti izplačala.

Nagrada odvetniku ob spornem predmetu 800 din. Lebar. Za udeležbo pri razpravi ob spornem predmetu 800 din je odvetnik upravičen računati 98.50 din, ako je na vsaki strani nastopala le po ena oseba (en tožnik in en toženec) in ni razprava trajala dalj ko eno uro. Ako je odvetnik prišel na sodišče, pa se razprava ni vršila, ker je tožnik prej umaknil tožbo, ima pravico zahtevati le eno četrtino gornje nagrade.

Cesta prestavljena od sosedovega na lastni svet. Zabrana. A. L. Po sosedovem svetu je vodila pot, po svetovni vojni pa so začeli ljudje hoditi in voziti po meji, odnosno že po Vašem svetu in so na ta način pot preložili. Vprašate, ali imate pravico zabraniti hojo po Vašem svetu. — Ker ljudje še ne hodijo 30 let po Vašem svetu, si niso mogli zadevne služnostne pravice priposestvovati in jim radi tega lahko prepoveste nadaljnjo hojo in vožnjo. Ne smete pa kratkim potem pot zadelati ali izkopati, marveč bi morali dotičnike — ako se zlepega ne bodo pokorili — tožiti s tako zvano negativno tožbo. — V kolikor je pustil sosed na stari cesti izkopati jamo, odnosno pesek, niste dolžni pomagati dotično jamo zasuti, razen, ako se niste morda obvezali to storiti.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Peter si oddahne od strahu

Ko je Peter videl, da menihi še ne vedo njegove pregrehe — zakaj bili so vsi jako prijazni z njim — in ko so vsi dvomili, da bi Marko še kdaj okrevale, se je počasi otrešel strahu. Prosil je opata, da ga pusti k ciganu v ječo, češ da bo kaj bolj natančnega zvedel o svojem nečaku. Opat mu rad dovoli in Peter stopi v ječo. »Aha, si prišel, da skupaj stopiva pod vislice?« se mu

je zarežal Samol v pozdrav. — »Ali si o tej stvari bleknil še komu drugemu kot bratu?« ga je vprašal Peter kar naravnost. — »Nikomur,« pove cigan. »Toda, ako mi ne pomagaš iz te luknje, bodo zvedeli tvoj greh tudi drugi,« mu je še zagrozil, ko je Peter odhajal iz ječe.

Turek v deželi

Naenkrat pa je prišlo v deželo tako strašno poročilo, da so v Stični vsi pozabili na Markovo bolezen in na zaprtega cigana. Slovenske dežele si še niso dobro opomogle od prejšnjih napadov, ko je Turek na novo prihrumel. Po gorah so zagorele grmade in naznanjale, da se bliža sovrag. Kdor je mogel, je zgrabil za orožje, da brani dom. Veljalo je takrat: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« — zakaj velikaši so predvsem poskrbeli zase, ljudstvo pa prepustili samemu sebi.

(Dalje prihodnjice)